

Materiał prasowy na podstawie analizy eksperckiej „Elektrownie jądrowe w Polsce i ich alternatywa” autorstwa prof. dr. hab. inż. Jana Popczyka.

Energetyka jądrowa nie jest odpowiednia dla Polski. Po pierwsze wiążą się z nią coraz liczniejsze ryzyka rosnących kosztów i notorycznie przekraczanych terminów. Cały program jądrowy, opóźniony już o 16 lat, może pochłonąć niebagatelną kwotę 160 miliardów złotych. Po drugie niesie ona ze sobą “kolonizację” polskiej elektroenergetyki, czyli udostępnienie wewnętrznego rynku energii zewnętrznym dostawcom bloków jądrowych, którzy z roku na rok tracą na rynku globalnym grunt pod nogami

- prof. Jan Popczyk, pierwszy prezes Polskich Sieci Elektroenergetycznych.

Przeprowadzona analiza porównuje dwie alternatywne inwestycje równoważne pod względem nakładów inwestycyjnych, które mogą zostać zrealizowane w polskim sektorze energetycznym w najbliższych latach. **Inwestycja 1** to budowa pierwszego polskiego bloku jądrowego o mocy 1500-1600 MW. **Inwestycja 2**, czyli inwestycja alternatywna, to jednoczesna realizacja szeregu działań, na które składają się łącznie:

1. krajowy program modernizacji oświetlenia,
2. program rozwojowy obejmujący rewitalizację części zasobów mieszkaniowych w miastach oraz na terenach wiejskich,
3. zmiana sposobu wytwarzania i wykorzystania energii w części gospodarstw rolnych.

Przyjęty czas realizacji obu alternatywnych inwestycji to lata 2016-2024, co zgodne jest z oficjalnie podanym przez rząd, choć mało realnym, terminem uruchomienia pierwszego bloku jądrowego. Nakłady inwestycyjne na pierwszy tylko blok jądrowy szacuje się na 45 mld zł. Cały program jądrowy może pochłonąć niebagatelną kwotę 160 miliardów złotych. Tymczasem za kwotę 45 mld zł można przeprowadzić szereg równoległych działań na rzecz poprawy efektywności energetycznej i rozwoju odnawialnych źródeł energii (**Inwestycja 2**), które w pełni zrealizowane zostałyby do roku 2024 i objęłyby łącznie:

1. wymianę 240 mln żarówek tradycyjnych na oświetlenie LED w 12 mln domów i mieszkań,
2. dokonanie głębokiej termomodernizacji 250 tys. domów jednorodzinnych oraz zainstalowanie w nich mikroelektrowni słonecznych o mocy 4,5 kW każda,
3. zainstalowanie ok. 16 tys. mikrobiogazowni o mocy elektrycznej 10 kW każda w gospodarstwach rolnych mało- i średniotowarowych o powierzchni 10-50 ha oraz budowę 800 biogazowni o mocy elektrycznej 100 kW każda w gospodarstwach rolnych wielkotowarowych o powierzchni 50-100 ha.

Prezentowana analiza wykazuje, że Inwestycja 2, pozwalająca m.in. na modernizację sektora budownictwa oraz efektywną zmianę sposobu produkcji i zarządzania energią na obszarach wiejskich, przyniesie efekty znacznie szybciej niż realizacja programu jądrowego. Uruchomienie pierwszego bloku jądrowego planowane jest najwcześniej na koniec 2024 roku, więc jakichkolwiek efektów możemy spodziewać się dopiero po tej dacie, jeśli nie później. Mając na uwadze to, że program jądrowy już na etapie przygotowania i promocji inwestycji jest opóźniony o 16 lat w stosunku do pierwotnych założeń, można zasadnie przewidywać dalsze opóźnienia na etapie realizacji inwestycji. Wdrożenie alternatywnego scenariusza zaś już w latach 2016-2024 mogłoby sukcesywnie prowadzić do obniżenia zużycia energii w gospodarstwach domowych. Docelowo wymiana żarówek pozwoliłaby zmniejszyć

Greenpeace to międzynarodowa organizacja pozarządowa, działająca na rzecz ochrony środowiska naturalnego. Aby zachować swoją niezależność, organizacja nie przyjmuje dotacji od rządów, partii politycznych i korporacji. Działania finansowane są dzięki wsparciu indywidualnych darczyńców.

W Polsce Greenpeace działa od 2004 roku.

www.greenpeace.pl | facebook.com/greenpeacepl | twitter.com/Greenpeace_PL

zapotrzebowanie na energię elektryczną aż o 15 TWh w ciągu roku – tej ilości energii nie trzeba będzie wyprodukować. Ponadto opisane powyżej instalacje słoneczne i biogazowe wyprodukują ok. 3 TWh energii elektrycznej rocznie. Daje to razem 18 TWh, czyli łączny efekt energetyczny jest ponad 1,5 razy większy niż w przypadku pierwszego planowanego bloku elektrowni jądrowej, którego roczna produkcja ma wynieść jedynie 11 TWh. Co więcej, inwestycja alternatywna pozwala dodatkowo zaoszczędzić aż 3,5 TWh energii cieplnej dzięki redukcji zużycia ciepła na cele grzewcze w domach jednorodzinnych w związku z ich głęboką termomodernizacją oraz wyprodukować 1,9 TWh ciepła z zainstalowanych mikrobiogazowni i biogazowni rolniczych. Daje to łącznie dodatkowy efekt w zakresie energii cieplnej w wysokości 5,4 TWh.

Na korzyść działań na rzecz podnoszenia efektywności energetycznej i rozwoju rozproszonych źródeł energii odnawialnej przemawia też zdecydowanie krótszy okres zwrotu nakładów inwestycyjnych. Z analizy prof. Popczyka wynika, że w przypadku elektrowni jądrowej okres zwrotu wyniósłby 35 lat, podczas gdy nakłady na inwestycję alternatywną zwrócą się 10 razy szybciej. Prosty okres zwrotu kapitału w scenariuszu alternatywnym wyniesie zaledwie 3,5 roku i możliwy będzie dzięki powszechnej modernizacji oświetlenia.

W sierpniu tego roku doświadczyliśmy bezprecedensowej awarii w sektorze elektroenergetycznym, która zagroziła bezpieczeństwu dostaw energii elektrycznej. Wynikało to z wieloletnich zaniedbań oraz braku odpowiedzialnej i długofalowej strategii modernizacji sektora. Wyniki analizy „Elektrownie jądrowe w Polsce i ich alternatywa” prof. Jana Popczyka potwierdzają, że realizacja polskiego programu budowy elektrowni jądrowych byłaby wręcz szkodliwa dla krajowego sektora energetycznego. Oznaczałby marnotrawienie środków, które powinny być skierowane na wzmacnianie bezpieczeństwa energetycznego Polski w oparciu o odnawialne źródła energii i podnoszenie efektywności energetycznej. Alternatywna inwestycja, proponowana przez prof. Popczyka, zaczęłaby przynosić narastające efekty energetyczne już o kilka lat wcześniej niż pierwszy blok elektrowni jądrowej.

REKOMENDACJE DLA RZĄDU I DECYDENTÓW:

W Polsce brakuje długofalowej strategii energetycznej państwa, która byłaby realizowana w racjonalny sposób i brała pod uwagę wszystkie zyski i straty. Patrząc na doświadczenia innych państw realizujących inwestycje w elektrownie jądrowe, należy wziąć pod uwagę takie czynniki jak termin realizacji inwestycji i możliwe opóźnienia oraz związany z tym możliwy wzrost nakładów inwestycyjnych.

Realizacja programu polskiej energetyki jądrowej będzie podtrzymywać scentralizowany, kapitałochłonny i nieefektywny model produkcji energii w Polsce. Z kolei inwestycja alternatywna, oparta na rozwoju systemu rozproszonego, w którym kluczową rolę odegrają obywatele i samorządy, będzie krokiem w kierunku unowocześnienia rynku elektroenergetycznego w Polsce. Wpłynie na poprawę konkurencyjności polskiej gospodarki, stanowić będzie impuls do rozwoju jej innowacyjności oraz zapewni bezpieczeństwo energetyczne w regionach. Bezpieczeństwo energetyczne państwa wymaga długofalowej strategii modernizacji sektora energetycznego kraju, przygotowanej w sposób odpowiedzialny oraz uwzględniającej wszelkie ryzyka i korzyści, a także możliwości rozwoju innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki. Rząd powinien zweryfikować strategię energetyczną państwa i odpowiedzieć na kluczowe pytanie: czy Polska gospodarka ma cofnąć się o 50 lat (początki energetyki jądrowej na świecie) czy też jest gotowa podjąć wysiłek na rzecz przyszłościowej energetyki obywatelskiej opartej o odnawialne źródła energii i podnoszenie efektywności energetycznej.

Zgodnie z analizą prof. Jana Popczyka celem polskiej polityki energetycznej powinna być poprawa efektywności energetycznej, zmiana w sposobie zarządzania energią i inwestycje w rozproszone źródła

energii odnawialnej. Dalsze ignorowanie rozwoju energetyki rozproszonej może prowadzić do długofalowych, negatywnych konsekwencji dla interesów ekonomicznych państwa i obywateli. Może to skutkować ograniczeniem konkurencyjności gospodarki, obniżeniem bezpieczeństwa energetycznego czy zwiększaniem udziału importu energii w krajowym bilansie energetycznym.

Kwotę 45 mld zł, którą planuje się przeznaczyć na budowę pierwszego bloku jądrowego – wraz z infrastrukturą sieciową, a także z infrastrukturą logistyczną, infrastrukturą w postaci niezbędnych instytucji państwowych – należy przeznaczyć na inwestycje alternatywne, które przyniosą więcej korzyści i pozwolą na uzyskanie znacznie krótszego okresu zwrotu z inwestycji.

Tabela. Oszacowanie rocznych efektów Inwestycji 2 po jej pełnej realizacji (opr. prof. Jan Popczyk, 2015)

Segment inwestycyjny	Efekty				wartościowe [mld zł]
	produkcja (+) / redukcja zużycia (-) energii elektrycznej (ee) / ciepła (c) [TWh]				
	ee (+)	ee (□)	c (+)	c (□)	
Wymiana 240 mln żarówek w 12 mln domów/mieszkań	–	15	–	–	10
Rewitalizacja 250 tys. domów jednorodzinnych	1,2	–	–	3,5	1,4
Instalacja mikrobiogazowni w 16 tys. gospodarstw rolnych mało- i średniotowarowych	1,3	–	1,3	–	0,7*
Budowa biogazowni w 800 gospodarstwach rolnych wielkotowarowych	0,6	–	0,6	–	0,2*
Ogółem	3,1	15	1,9	3,5	
Efekty wartościowe [mld zł]					
	1,5*	10	0,2*	0,6	~12,3

* Wartość uwzględniająca odliczenie kosztów substratów.

Pełna analiza „Elektrownie jądrowe w Polsce i ich alternatywa” autorstwa prof. dr. hab. inż. Jana Popczyka dostępna w formie pdf pod tym adresem:
http://www.greenpeace.org/poland/PageFiles/706676/Ekspertyza_EP_NI_vs_EJ-Jan_Popczyk.pdf